

проведення форм лекційного зайняття типу лекції-бесіди, лекції-дискусії, де доповідачами виступають самі студенти, а викладач виконує роль ведучого. Такі заняття припускають попереднє самостійне опрацювання кожної конкретної теми студентами, що виступають, за навчальними посібниками, консультації з викладачем і використання додаткової літератури.

При організації самостійної роботи студентів перелічені вище інтегровані можливості дозволяють використати її як повчальний, виховний, мотивуючий, розвиваючий засіб; активізувати самостійне пізнання; індивідуалізувати навчання; посилювати наочність в навчанні; зміщувати акценти з теоретичних знань на практичні навички, підвищувати інтерес до навчання.

УДК 378.147.001.76-042.65

А.Б. Горальчук, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

С.Б. Омельченко, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ СПОСОБІВ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ЗВО

На сучасному етапі становлення України потреби її розвитку вимагають від закладів вищої освіти всіх рівнів підготовки висококваліфікованих фахівців, які відповідають сучасним вимогам соціально-економічної ситуації на ринку праці, де, безумовно попит мають фахівці, здатні до управління на різних рівнях і в різних сферах, яким притаманні такі якості, як компетентність, ініціативність, комунікабельність, толерантність, працездатність, адаптованість та інші. Основною метою освітнього процесу закладів вищої освіти в умовах глобалізації, інформатизації та інтеграції світової спільноти є підготовка фахівців і формування творчих особистостей, які здатні до самостійної роботи та вмють діяти в нестандартних ситуаціях. Для досягнення цієї мети в заклади вищої освіти впроваджують різні форми і методи навчання та шукають нові й ефективні способи організації самостійної роботи студентів.

Сьогодні освітній процес повинен будуватися так, щоб у студентів як взаємопов'язані розвивалися, з одного боку, вміння вчитися самостійно, а з іншого боку, здатність до саморозвитку, самореалізації, успішної соціалізації, які забезпечують успішну адаптацію не тільки в професії, а й в інших сферах діяльності.

Самостійна робота студентів є їх творчою роботою, оскільки студент сам ставить собі мету, для досягнення якої вибирає собі завдання і вид роботи, а також засіб навчання.

Викладачам закладів вищої освіти пропонується при розробці методичних матеріалів для самостійної роботи студентів застосовувати інноваційні способи організації самостійної роботи. Одним із способів є впровадження завдань різностороннього характеру, а саме завдання, які мають репродуктивний, реконструктивний, евристичний і творчий характер.

Завдання репродуктивного рівня (робота за зразком) передбачають вирішення завдань на відтворення знань, умінь. Всі дані для виконання завдань, а також сам спосіб представлені у відповідному алгоритмі рішення. До них можна віднести виконання тестових завдань (відкриті, закриті, на логічну послідовність), комп'ютерне тестування, виконання завдань за заданим алгоритмом, складання методичних розробок за зразком.

Реконструктивний рівень самостійної роботи передбачає те, що в самому завданні повідомляється загальна ідея рішення, а студенту необхідно розвинути її в конкретний спосіб з урахуванням умов завдання. Студент співвідносить завдання з іншими, вже відомими йому. Основними видами завдань в рамках цього виду роботи виступають написання резюме по прочитаній лекції (статті, методичної розробки), формами звітності можуть стати резюме, рецензія, анотація, логічна схема, конспект, доповідь, зведена таблиця, реферат, аналітичний звіт.

Самостійна робота студентів евристичного рівня передбачає створення нестандартних ситуацій, рішення нетипових задач. В її основу покладено пошук, формулювання і реалізацію ідеї рішення. Це можуть бути такі завдання, як аналіз та вирішення проблемних ситуацій, задач, рішення запропонованих кейсів, розробка планів, конспектів. Формами звітності можуть бути аналітична довідка, звіт за заданою формою, модель співвідношення понять з коментарем, план, конспект.

У ході виконання дослідницького рівня самостійної роботи виявляється найвищий рівень самостійності і пізнавальної активності студента. Дослідницька робота вимагає глибокого проникнення в сутність досліджуваного явища, пошуку нових ідей при вирішенні певних задач.

Під час виконання дослідницького завдання у студента формуються такі якості, як нове бачення задачі, здатність на основі декількох відомих знайти новий спосіб вирішення задачі. Тому можуть бути використані такі види завдань: написання тез, статей, моделювання виробничих ситуацій. Як форми звітності студенти готують статті, тези.

Таким чином, організація самостійної роботи студентів у закладах вищої освіти може забезпечуватися за допомогою інтеграції репродуктивного, реконструктивного, евристичного і дослідницького рівнів завдань у процесі взаємодії викладача та студентів. Такий підхід в навчанні дозволить вивести студентів на новий рівень розвитку, підвищити їх конкурентоспроможність, сформувати здатність до самостійної творчої діяльності.

УДК 378.147:372.8

Д.В. Горелков, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Д.В. Дмитревський, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

В.М. Червоний, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОЇ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ХАРЧОВОЇ ІНДУСТРІЇ

Масове впровадження та розробка нових видів обладнання для технологічної переробки харчової сировини у закладах ресторанного господарства дозволить суттєво скоротити витрати часу на процеси приготування їжі, підвищити культуру обслуговування і виробництва, механізувати та автоматизувати технологічні процеси виробництва, знизити витрати ручної праці, збільшити продуктивність виробництва продукції, поліпшити санітарно-технічні умови і скоротити витрати сировини і енергії. Удосконалення технологічного обладнання повинно забезпечувати не тільки зростання продуктивності праці і його полегшення, але і зниження витрат праці на одиницю продукції при використанні нових машин і механізмів. У зниженні витрат на одиницю продукції, вироблену за допомогою нової техніки, в кінцевому рахунку і полягає економічна суть вдосконалення машин і механізмів.

Необхідність мотивації студентів під час проведення лабораторних занять є невід'ємною складовою успішності засвоєння ними теоретичних знань та набуття практичних навичок. Особливу увагу слід звернути на необхідність набуття практичних знань студентів під час вивчення таких дисциплін, як механічне та теплове устаткування підприємств харчування. За час навчання це майже єдині дисципліни, які надають змогу студентам набути практичних навичок з експлуатації устаткування, яке буде в подальшому ними використовуватись у їх повсякденній професійній діяльності, отримати